

Emmeloord, 23 januari 2024

Onderwerp

Ontwerp-Omgevingsvisie Noordoostpolder 2050

Advies raadscommissie

[...]

Aan de raad.

Status: ter besluitvorming

Voorgesteld besluit

1. De Ontwerp-Omgevingsvisie Noordoostpolder 2050 vast te stellen en ter inzage te leggen.

Inleiding

Met de Startnotitie Omgevingsvisie (27 januari 2020), de Keuze Omgevingsvisie (14 april 2020), de Strategische Opgaven (maart 2021) en de Strategische Koers (januari 2022) heeft uw raad de eerste stappen gezet naar de Omgevingsvisie Noordoostpolder 2050. Deze Omgevingsvisie Noordoostpolder 2050 vervangt de Structuurvisie Noordoostpolder 2025 (van december 2013) en biedt hiermee een actuele, integrale en langetermijnvisie voor de gehele fysieke leefomgeving van de Noordoostpolder, met bijzondere aandacht voor de sociaal-maatschappelijke situatie en opgaven.

De Ontwerp-Omgevingsvisie is, zoals de wetgever verwacht, gebaseerd op onderzoek, beleid en participatie. Wat dit laatste betreft is in de slag van Strategische Koers naar Ontwerp-Omgevingsvisie de focus op 'groei en bloei van dorpen en wijken', 'vitaal landelijk gebied' en 'aantrekkelijke regio' - alsmede prioriteiten en belangrijke keuzes – besproken, getoetst en aangescherpt op basis van participatie. In aanvulling op een eerder participatieproces zijn bewoners, ondernemers, andere professionele partijen en medeoverheden in 2023 op verschillende manieren geconsulteerd, zoals gesprekken op het Pieperfestival, op de weekmarkt in Emmeloord en in alle dorpen, gesprekken met agrarische ondernemers, gesprekken met professionele partijen en raadpleging via het Burgerpanel.

De Ontwerp-Omgevingsvisie omvat twee delen: het visiegedeelte en de uitvoeringsagenda. Het visiegedeelte geeft op hoofdlijnen de analyse, doelen en ambities voor de lange termijn weer. De uitvoeringsagenda is een eerste uitwerking hiervan en biedt de gelegenheid om tussentijds de voortgang en resultaten te monitoren en, zo nodig, de uitvoeringsagenda ook te actualiseren.

Arcadis, een onafhankelijk adviesbureau, heeft de Ontwerp-Omgevingsvisie Effect Rapportage (verder: OER) opgesteld. De OER laat zien welke gevolgen de ruimtelijke ontwikkelingen uit de Ontwerp-Omgevingsvisie hebben voor de leefomgeving en hoe die eventueel beperkt kunnen worden door het treffen van aanvullende maatregelen.

Doelstelling

Vaststellen en vrijgeven voor formele zienswijzen van de Ontwerp-Omgevingsvisie Noordoostpolder 2050. Hiermee een visie – en uitvoeringsagenda – hebben voor de integrale ontwikkeling van de Noordoostpolder, met bijzondere aandacht voor de groei en bloei van dorpen en wijken, een vitaal landelijk gebied en een sterke positie in en voor een aantrekkelijke regio.

Beleidsreferentie

- Startnotitie Omgevingsvisie (27 januari 2020)
- Keuze Omgevingsvisie (14 april 2020)
- Procesvoorstel Omgevingsvisie (9 november 2020)
- Strategische Koers Omgevingsvisie (november 2021)

Argumenten

1.1 De Ontwerp-Omgevingsvisie geeft een lange termijn visie op de (her)ontwikkeling van de Noordoostpolder; Toen, nu en later.

De afgelopen decennia is in de Noordoostpolder een bijzondere samenleving opgebouwd: op nieuw land, met een doordachte structuur en controle over de inrichting is een omgeving met rust en ruimte gecreëerd, met volop mogelijkheden voor werkgelegenheid en tal van voorzieningen. In deze omgeving is een eigen manier van leven ontstaan, met bijzonderheden als menselijke maat, leefbaarheid en een hoge kwaliteit van leven. De Ontwerp-Omgevingsvisie bouwt hier, letterlijk ,en figuurlijk, op voort. Toen, nu en later liggen in elkaars verlengde.

1.2 De Ontwerp-Omgevingsvisie agendeert drie kernopgaven.

De Noordoostpolder van nu biedt geweldige kansen. Maar de polder wordt niet groter en onze ruimte en bronnen zijn beperkt. Met respect voor wat we hebben, zoeken we naar nieuwe manieren van samenleven en ontwikkeling, zoals we daar tachtig jaar geleden mee begonnen. De Ontwerp-Omgevingsvisie biedt koers en aanknopingspunten en geeft richting in besluiten van nu en later. Hiervoor zijn drie kernopgaven geformuleerd:

- *Groei en bloei van dorpen en wijken door meer inwoners én behoud van sociale binding*
We zetten in op de menselijke maat: nieuwe buurten die zorgen voor versterking van bestaande en nieuwe voorzieningen, waar inwoners zich thuis voelen en naar elkaar omzien. Want zo behouden we de sociale binding in onze kernen, dorpen en wijken bij verdere groei.
- *Een vitaal landelijk gebied met landbouw, landschap en andere functies*
We bieden ruimte aan (agrarisch) ondernemen, waar dat past bij een goed en duurzaam woon- en leefklimaat, de natuur, het kenmerkende landschap en een aantrekkelijk recreatie- en toerismeaanbod. Want zo houden we een goede balans tussen de speerpuntsectoren van de Noordoostpolder en duurzaam ruimtegebruik.
- *Een aantrekkelijke regio waar iedereen profijt van heeft*
We zorgen dat de Noordoostpolder voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers, voor de regio en Nederland aantrekkelijk is. Want daarmee behouden we de rol die de Noordoostpolder van meet af aan had: het bieden van brede welvaart en profijt aan velen.

1.3 De Ontwerp-Omgevingsvisie agendeert de belangrijkste keuzes.

De Ontwerp-Omgevingsvisie is geen optelsom van ruimteclaims, maar maakt hierin – met oog op bovenstaande drie kernopgaven – keuzes. Deze zijn tot stand gekomen op basis van een confrontatie en nadere afweging van sectorale ontwikkelingen, kansen en risico's. Deze keuzes zijn in de Ontwerp-Omgevingsvisie gemotiveerd en in de uitvoeringsagenda vertaald naar vervolgstappen. Een aantal van de belangrijke keuzes zijn:

- *Met en voor elkaar*
Een Ontwerp-Omgevingsvisie geeft, op samenhangende wijze en voor de lange termijn, richting aan het behoud en de ontwikkeling van de gehele fysieke leefomgeving. Maar nadrukkelijk met als hoger doel dat deze ruimtelijke inzet in het belang is van een brede welvaart voor de samenleving. Een samenleving die zich verbonden, betrokken en veilig voelt, die vitaal en gezond is, die aandacht, zorg en ruimte voor eigen initiatief geeft, waar men naar vermogen meedoet en waar leefbaarheid, welzijn en brede welvaart geen abstracte begrippen zijn.
- *Brede welvaart*
We zetten in op brede welvaart. Dat betekent dat we de impact van de leefomgeving en ruimtelijke ontwikkelingen niet alleen in economisch opzicht waarderen. Maar ook waarderen in de mate waarin inwoners en ondernemers nu hun kwaliteit van leven en die van de omgeving ervaren. En of de sociale, economische, menselijke en natuurlijke hulpbronnen aanwezig zijn die volgende generaties later nodig hebben. Als ook wat de effecten van keuzes binnen de regio zijn op die buiten de regio en elders.
- *Woningbouw voor autonome groei en woningzoekenden van buiten de polder*
We kiezen voor een toekomstbestendige woningvoorraad, bereikbaar en betaalbaar voor diverse inwoners (in het bijzonder voor jongeren). Dat houdt in dat:
  - De bestaande woningen verduurzaamd worden;
  - Er zo'n 3.300 woningen bijgebouwd worden om aan de autonome woningbehoefte te voldoen;
  - Er ook nog minimaal 5.000 extra woningen bijgebouwd worden voor woningzoekenden van buiten de gemeente (bij realisatie van de Lelylijn of ander hoogwaardig openbaar vervoer).Deze nieuwe woningen komen in en rondom de dorpen, in en rondom Emmeloord en op vrijkomende agrarische erven.
Mede dankzij extra woningen, zetten we in op het behoud, verdere clustering, vernieuwing en beperkte uitbreiding van voorzieningen in de dorpen, wijken en het centrum.

- *Ruimte voor werkgelegenheid*
We bieden ruimte aan werkgelegenheid op bestaande bedrijventerreinen, nieuwe bedrijventerreinen en op vrijkomende erven en in het landelijk gebied. We vinden het van belang dat de groei van werkgelegenheid aansluit op de lokale ondernemerschap en de beroepsbevolking, innovatief is en recht doet aan andere opgaven als landschap, bodem en water, gezondheid en klimaat.
- *Landbouw en voedselproductie*
Wij zien een grote toekomst voor de landbouw en voedselproductie en hebben er vertrouwen in dat wij samen met de agrarische ondernemers ook (fundamentele) veranderingen kunnen doorvoeren in het belang van doelmatig ruimtegebruik, de natuur, het klimaat, een gezonde leefomgeving en werkgelegenheid die past bij onze beroepsbevolking. De ruimte die er nu voor hoogwaardige landbouw is willen wij hiervoor blijven reserveren.
- *Glastuinbouw*
We bieden geen nieuwe planologische ruimte voor grootschalige uitbreiding van glastuinbouw, maar realiseren ons dat er wel enige uitbreiding mogelijk moet zijn om ondernemers in hun ondernemerschap te ondersteunen. Deze ruimte ligt binnen het glastuinbouwgebied zoals weergegeven op de kaart bij kernopgave 2.
- *Erfgoed*
We beschermen ons erfgoed. Daarnaast maken we ons onderscheidende karakter van de Noordoostpolder – met zijn (wereld)erfgoed en unieke opbouw van landschap, bebouwing en routes – beter beleefbaar door lokale initiatieven te ondersteunen en te combineren met het stimuleren van recreatie, toerisme en nieuwe natuur.
- *Recreatie en toerisme actief stimuleren*
We willen recreatie en toerisme actief stimuleren. .Hiervoor verwelkomen we innovatieve ondernemers.
- *Landschap en natuur beschermen*
Het unieke landschap van de Noordoostpolder – met zijn bijzondere elementen als Schokland en het samenhangende ontwerp/patroon van de polder – beschermen we. Dit geldt ook voor de bijzondere natuurgebieden, waaronder de grote bossen. Waar mogelijk versterken we de verbindingen tussen de bossen en de variatie in biodiversiteit.
- *Lelylijn*
De Lelylijn met een station in Emmeloord zien we als randvoorwaardelijk voor de doorontwikkeling van de Noordoostpolder. Alleen zo kunnen we, bovenop de 3.300 woningen voor autonome groei, ook woningbouw voor woningzoekenden van buiten de polder realiseren en duurzame mobiliteit als (snel)fietsroutes, deelmobiliteit en ov-op-maat realiseren.
We zien de grootste meerwaarde in de Lelylijn, maar staan open voor andere vormen van hoogwaardig openbaar vervoer.
- *Energie*
We wekken alle benodigde energie zelf duurzaam op, waarbij lokaal gebruik en eigendom de norm is. Door conversie, opslag en slimme netwerken zorgen we ervoor dat elektriciteit en warmte door het jaar beschikbaar zijn voor alle inwoners en ondernemers.

1.4 De gemeente zet met de Ontwerp-Omgevingsvisie de koers uit en staat bij de verdere invulling en uitwerking waar mogelijk en wenselijk vooral naast partners

We hebben het gemaakt in de Noordoostpolder. In belangrijke mate door dit met elkaar te doen. In die traditie sluit de Ontwerp-Omgevingsvisie bewust aan. De rol die de gemeente hierin inneemt, is het uitzetten van een koers en het maken van keuzes, omdat de ruimte nu eenmaal schaars is en dit vraagt om verantwoord ruimtegebruik. De gemeente staat waar mogelijk en gewenst vooral naast inwoners, ondernemers en andere initiatiefnemers (waaronder buurtgemeenten en andere overheden) die verdere invulling en uitwerking willen geven aan de koers.

2.1 De Ontwerp-Omgevingsvisie Effect Rapportage Noordoostpolder 2050 geeft inzicht in de milieugevolgen.

De Ontwerp-Omgevingsvisie Effect Rapportage beschrijft de gevolgen voor de leefomgeving en geeft tijdens het besluitvormingstraject inzicht in de mate waarin ambities in verschillende beleidsvelden strijdig met elkaar zijn of elkaar juist versterken.

